Lieta Nr. C110**75**14

# SPRIEDUMS

**Latvijas Republikas vārdā**

**Cēsīs, 2014. gada 24. novembrī**

Cēsu rajona tiesa

tiesnese A. Bērziņa

rakstveida procesā izskatīja civillietu Akciju sabiedrības BIGBANK Latvijas filiāles maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu.

## Aprakstošā daļa

2014. gada 20. jūnijā tiesā saņemta Akciju sabiedrības (turpmāk tekstā - AS) BIGBANK, kuru Latvijā pārstāv AS BIGBANK Latvijas filiāle (turpmāk teksta - prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. C/ (turpmāk tekstā - atbildētājs) par parāda EUR 2856.13 piedziņu.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka, saskaņā ar 2011. gada 25. jūlija aizdevuma līgumu Nr.1101430/44ia prasītāja izsniedza atbildētājam aizdevumu EUR 1422.87 (LVL 1000.00) apmērā, ar gada procentu likmi - 38.9448%, ar pienākumu atmaksāt aizdevuma summu un procentus aizdevuma līguma maksājuma grafikā noteiktajā kārtībā.

Atbildētājs neveica maksājumus aizdevuma līgumā paredzētajā kārtībā, tāpēc prasītāja iesniedza tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā. Ar tiesas lēmumu pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 6.3. par maksājuma grafikā noteikto maksājumu atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu, aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu. Kā arī, gadījumā, ja aizdevējs izmanto līguma vispārējo noteikumu punktā 4.1. noteiktās tiesības un atkāpjas no aizdevuma līguma, tad minētais līgumsods tiek aprēķināts no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas daļas, kas nav samaksāta līdz vēstulē par vienpusēju atkāpšanos no līguma norādītajam visa parāda samaksas datumam.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 4.5. punktu, puses ir vienojušās par vienpusējas atkāpšanās no līguma sekām un apjomu, kādā aizdevuma līgums zaudē spēku.

Konkrētā gadījumā spēku ir zaudējis aizdevuma līguma maksājumu grafiks, kas noteica aizņēmējam labvēlīgu aizdevuma atmaksas kārtību, bet spēku nav zaudējis līguma 6.3. punkts, kas paredz tiesības piemērot līgumsodu arī turpmāk.

Prasītāja norādījusi, ka minēto apsvērumu dēļ uz konkrētas lietas apstākļiem nav attiecināma judikatūra, kas izriet no AT 2013. gada 30. janvāra sprieduma lietā Nr. SKC-644/2013. Judikatūra attiecās uz gadījumiem, kad pēc atkāpšanās no līguma tiek turpināts piemērot jau spēkā neesošus līguma noteikumus jeb uz gadījumiem, kad puses līgumā nav noteikušas apjomu, kādā līgums zaudē spēku, un AT ir secinājusi, ka šādā gadījumā visi līguma noteikumi uz turpmāku laiku zaudē spēku. Taču konkrētajā lietā puses ir vienojušās par noteikumiem, no kuriem aizņēmējs neatkāpjas, līdz ar to nav konstatējams, ka tiek piemēroti spēkā neesoši līguma noteikumi. Judikatūra minētajā lietā arī nereglamentē un nav noteikusi ierobežojumus Civillikumā noteiktajām pušu tiesībām vienoties par to, no kādiem līguma noteikumiem ir pieļaujama atkāpšanās, no kādiem nav pieļaujama atkāpšanās.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktiem 4.1. gadījumā, ja maksājumu kavējuma dienu skaits kopā ir vismaz 30 dienas, aizdevējam ir tiesības pirms termiņa vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt tūlītēju parāda atmaksu, bet saskaņā ar punktu 4.2. aizņēmējam šādā gadījumā ir pienākums nekavējoties samaksāt aizdevējam nesamaksāto līgumsodu, neatmaksātos procentus un aizdevuma summu.

Tā kā atbildētājs nebija izpildījis savu saistību un maksājuma termiņa nokavējums pārsniedza 30 dienas, prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma un pieprasīja no atbildētāja parāda samaksu, kas tika noformēts rakstveidā brīdinājuma formā un nosūtīts atbildētājam ierakstītā vēstulē 2012. gada 8. maijā. Brīdinājumā prasītājs lūdza atbildētāju izpildīt savu saistību septiņu dienu laikā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 9.2. jebkāds paziņojums uzskatāms par nodotu otrai pusei, ja pagājušas 5 dienas kopš tas nodots pasta iestādē un nosūtīts ar ierakstītu sūtījumu uz adresi, kas norādīta līgumā, tādēļ minētā parāda samaksas termiņš beidzās 2012. gada 20. maijā.

Prasītāja aprēķinājusi līgumsodu saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu punktu 6.3. par maksājumu kavējumu par laika periodu no 2011. gada 17. oktobra līdz 2012. gada 8. maijam EUR 708.70 apmērā, ko prasītāja labprātīgi ir samazinājusi līdz EUR 516.83, kā arī par laika periodu no 2012. gada 20. maija līdz 2014. gada 30. aprīlim EUR 2695.45, ko prasītāja labprātīgi samazinājusi līdz EUR 355.05.

Prasības sastādīšanas dienā atbildētāja parāda summa sastāda EUR 2856.13, kas sastāv no

aizdevuma pamatsummas EUR 1422.87, nesamaksātajiem procentiem EUR 550.99, līgumsoda EUR 871.88 un komisijas maksas par paziņojuma par līguma laušanu nosūtīšanu saskaņā ar cenrādi EUR 10.39.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja parādu EUR 2856.13 un samaksātos tiesas izdevumus -valsts nodevu EUR 348.99, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus EUR 4.70. Norādīts, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1720., 1722., 1756., 1759.panta l. punktu, 1765., 1943., 1945.pantiem, Civilprocesa likuma 1., 127.panta pirmo daļu, 26.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas l .punkta b) apakšpunktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 195.pantu, 406.$^{6}$ panta trešo daļu, Komerclikuma 20.panta otro daļu.

Atbildētājam /pers. C/ 2014. gada 27. jūnijā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250. $^{21}$panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīts prasības pieteikums kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai 30 dienas. Atbildētājs paskaidrojumus par celto prasību tiesas noteiktajā termiņā nav sniedzis. No lietas materiāliem redzams, ka tiesas dokumenti atbildētājam nav piegādāti, atgriezti tiesai ar norādi - beidzies glabāšanas laiks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250. $^{21}$panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem, lietā konstatētiem apstākļiem, tiesnese atzīst, ka atbildētājai par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta otrā daļa nosaka, kāja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ar tiesneses 2014. gada 4. augusta lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā, noteikts datums - 2014. gada 24. novembris no kura sprieduma noraksts saņemams tiesas kancelejā. Prasītājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 250. $^{25}$ panta pirmās daļas noteikumiem ar 2014. gada 4. augusta paziņojumu paziņots par sprieduma noraksta saņemšanas datumu tiesas kancelejā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta nosacījumiem, tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu. Ja atbildētājam nav deklarētās dzīvesvietas adreses un viņš nav norādījis savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, tiesas dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka saskaņā ar šā likuma 54.$^{1}$ panta pirmo daļu norādīto adresi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.$^{1}$ panta pirmās daļas 3. punkta nosacījumiem, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56. pantā noteiktajā kārtībā, izņemot tā devītajā daļā paredzēto gadījumu, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti, septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti

nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta otrajā un piektajā daļā noteikto kārtību, prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa ierakstītā vēstulē nosūtīti uz atbildētāja deklarēto adresi, bet sūtījums saņemts atpakaļ tiesā ar norādi - beidzies glabāšanas laiks. Tiesa atzīst, ka atbildētājam prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa un tiesas paziņojums par lietas izskatīšanu nosūtīti pienācīgā veidā un uzskatāms, ka atbildētājs šos dokumentus, ziņas vai citu korespondenci ir saņēmis, ja nosūtītājs dokumentāri pierādījis, ka šāda nosūtīšana ir veikta.

**Motīvu daļa**

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma (turpmāk tekstā - CL) 1587. pantu, kas nosaka: „Tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus".

No prasības pieteikumā norādītā un prasības pieteikumam pievienotajiem rakstveida pierādījumiem - aizdevuma līguma Nr.1101430/44ia un parāda aprēķina, konstatējams, ka 2011. gada 25. jūlijā starp atbildētāju un prasītāju noslēgts aizdevuma līgums par kredīta piešķiršanu. Līgums sastāv no pamatnoteikumiem, maksājuma grafika un vispārējiem noteikumiem.

Prasītāja līgumu izpildījusi saskaņā ar tā noteikumiem, piešķirot atbildētājam kredītu EUR 1422.87 apmērā. Lietā iesniegtais aizdevuma līgums ar atbildētāja parakstu par aizdevuma summas izmaksu pierāda kredīta piešķiršanu atbildētājam un tā izmaksu.

Parakstot līgumu, atbildētājs apņēmies pildīt tajā paredzētās saistības, maksāt prasītājam procentus 74.31% gadā no aizdevuma summas. Saskaņā ar līguma vispārējo noteikumu 6.3. punktu atbildētājs apņēmās par maksājuma grafikā noteikto maksājuma atmaksas termiņu un apmēru neievērošanu maksāt līgumsodu 1% apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru kavējuma dienu.

Tā kā atbildētājs kavējis līgumā paredzēto maksājumu veikšanu, tad, saskaņā ar līguma noteikumiem prasītāja 08.05.2012. nosūtījusi atbildētājam brīdinājumu par vienpusēju atkāpšanos no līguma, nosakot ka visas saistības pēc aizdevuma līguma jāizpilda septiņu dienu laikā.

Ar lietai pievienoto parāda aprēķinu prasītāja pierādījusi atbildētāja pamatparāda esamību un apmēru EUR 1422.87. Pamatojoties uz CL 1943. pantu „aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis", šī summa piedzenama no atbildētāja, jo tiesai nav pamata apšaubīt pamatparāda apmēru, kā arī to, ka atbildētājs to nav atmaksājis prasītājai, jo samaksas pierādījumi tiesā nav iesniegti.

Saskaņā ar CL 1753. pantu: „Ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu". Bet saskaņā ar CL 1756. pantu: „Pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu". Konkrētajā gadījumā, puses

līgumā pielīgušas atbildētājam pienākumu maksāt procentus par faktiski izmantoto kredīta daļu, kas saskaņā ar vispārējiem noteikumiem sastāda 74.31% apmērā jeb EUR 550.99 par laika periodu no 25.07.2011. līdz 08.05.2012., ko pierāda parāda aprēķins.

Saskaņā ar CL 1717. panta nosacījumiem: „Līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas." Savukārt CL 1720. pants nosaka: „Kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: ..2) ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā." Puses līguma 6.3.punktā vienojušās par līgumsoda apmēru 1% apmērā no parāda summas par katru nokavēto dienu. Līgumsoda apmēru prasītāja norādījusi EUR 871.88 apmērā par laika periodu no 2011. gada 17. oktobra līdz 2014. gada 30. aprīlim.

Civilprocesa likuma 5. panta sestajā daļā noteikts, ka piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Judikatūrā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-644/2013 izteiktas sekojošas tēzes:

**1.tēze:** Ja tiek izmantotas pielīgtās tiesības lauzt līgumu pirms termiņa, līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais pamats pielīgto procentu un līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai atbilstoši līguma nosacījumiem, jo nav nekāda tiesiska pamata to piemērošanai pēc līguma izbeigšanās.

**2.tēze:** Līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Nav pamata prasītāja uzskatam, ka konkrētajā lietā puses ir vienojušās par noteikumiem, no kuriem izriet, ka līgumslēdzēji neatkāpjas no līguma noteikumiem, tikai no maksājuma grafika un, aprēķinot līgumsodu, tiek piemēroti spēkā esoši līguma noteikumi, ko paredz aizdevuma līguma 6.3. punkts.

Ja prasītāja ir atkāpusies no līguma pieprasot tā izpildi pirms termiņa, nevar būt pamats uzskatam, ka kāds līguma noteikums paliek spēkā, līdz ar to aizdevuma līguma 6.3 punkts nevar tikt atzīts par taisnīgu līguma nosacījumu atbilstoši labas ticības principam, kas noteikts CL 1 .pantā.

Tiesa atzīst, ka nav prasītājai pamata pieprasīt no atbildētāja aprēķināto līgumsodu par laika periodu no 2012. gada 20.maija līdz 2014. gada 30. aprīlim EUR 355.05 apmērā un šajā daļā prasība kā nepamatota ir noraidāma.

Pie minētajiem konstatētajiem faktiem, tos apstiprinošiem apstākļiem un pārbaudītajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā, tiesa atzīst, ka prasība par parāda piedziņu apmierināma daļēji un no atbildētāja prasītājas labā piedzenams parāds EUR 2501.08, kas sastāv no pamatparāda EUR 1422.87, procentiem EUR 550.99, līgumsoda EUR 516.83 un maksas par paziņojuma nosūtīšanu par atkāpšanos no līguma EUR 10.39. Prasība noraidāma par daļā līgumsoda piedziņu par laika periodu no 2012. gada 20.maija līdz 2014. gada 30. aprīlim EUR 355.05 apmērā no atbildētāja kā nepamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 35., 41. panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja prasītāja laba piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli prasījuma apmierinātajai daļai - valsts nodeva EUR 334.78, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu EUR 4.70 .

Prasītājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta noteikumiem, nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt sešus procentus no simta gadā no parāda pamatsummas, ievērojot CL 1763. panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.$^{1}$ panta noteikumiem atbildētājam /pers. C/ nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97. un 250. pantu tiesa

**nosprieda:**

Akciju sabiedrības BIGBANK Latvijas filiāles prasību pret atbildētāju /pers. C/ par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. C/ par labu Akciju sabiedrības BIGBANK Latvijas filiālei parādu *EUR* 2501.08, kas sastāv no pamatparāda EUR 1422.87, procentiem par laiku no 2011. gada 25. jūlija līdz 2012. gada 8. maijam EUR 550.99, līgumsoda par laiku no 2011. gada 17. oktobra līdz 2012. gada 8. maijam EUR 516.83 un maksas par paziņojuma nosūtīšanu par atkāpšanos no līguma EUR 10.39 un piedzīt tiesas izdevumus *EUR* 339.48, pavisam kopā piedzīt *EUR* 2840.56 (divi tūkstoši astoņsimt četrdesmit *euro* un 56 centi), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei -10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt Akciju sabiedrības BIGBANK Latvijas filiālei tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. C/ likumiskos sešus procentus no viena simta gadā no parāda EUR 1422.87, ievērojot Civillikuma 1763. panta 1. punkta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Akciju sabiedrības BIGBANK Latvijas filiāles prasību pret /pers. C/ par līgumsoda piedziņu par laika periodu no 2012. gada 20.maija līdz 2014. gada 30. aprīlim EUR 355.05 apmērā kā nepamatotu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Cēsu rajona tiesā.
Tiesnese